

Franč Križnar

Heinrich Weidt med evropsko afirmacijo in Celjem (1887-1890)

Namesto uvoda

Glasbeno društvo *Cillier Musikverein / Celjsko glasbeno društvo* je bilo prvič ustanovljeno 1801, drugič 1836 in tretjič-zadnjič 1878.¹ Na hitro so ustanovili tudi (nemško) šolo glasbenega društva (*Musikvereinschule*). Ta je v Celju začela s poukom 1. oktobra 1879.² Na njihovem občnem zboru konec januarja 1887 je predsednik Franz Zangger predstavil spremembe, po katerih bi bila društvo in šola organizirana enako kot na Ptujju. Sprejeli so sklep, da se v društvu nastavi umetniški vodja, ki bo vodil glasbeno šolo in pomagal kapelniku pri pripravi koncertov. Do septembra so uspeli v društvu dobiti učitelja za pouk petja, godal, trobil in teorije. S Heinrichom Weidtom (1824-1901)³ so podpisali pogodbo, s katero je bil nastavljen za umetniškega vodjo in direktorja glasbene šole. V njej naj bi poučeval 4 ure dnevno. Z njim pa se je obenem v Celju sploh pričel pouk klavirja.⁴ Weidt naj bi poučeval poleg violine še vsa preostala tri godala: violo, violončelo

in (kotra)bas.⁵ Zaradi problemov, ki so nastopili v kapeli že naslednje leto (1888), je bil avgusta istega leta sklenjen z Weidtom novi dogovor, po katerem je prevzel vodstvo kapele. Te dolžnosti pa ni najbolj vestno izpopolnjeval. Poleg tega si je brez vednosti društva umislil zasebni pouk petja, kar je društvo ugotovilo šele l. 1889, ko se je odločilo odpreti svoj pevski oddelek. Zato so se odločili, da bodo Weidta obdržali le kot učitelja klavirja s 30 florini mesečne plače. Po tem društvenem sklepu se je Weidt odločil zapustiti društvo v Celju. V naslednjem šolskem letu 1889/90 je Weidta na mestu umetniškega vodje zamenjal Adolf Diessl.⁶ Kljub temu pa še dandanes velja, da je bil prav Weidt v Celju tisti, ki se je najbolj profesionalno spopadel tako z organizacijo kot vodenjem šole,⁷ zraven tega pa je navkljub še ne polnim trem letom dela in življenja v Celju, zlasti še na področju (glasbene) umetnosti v ustvarjalnem in poustvarjalnem pogledu, zapustil neizbrisen pečat. Kajti slovenska glasbena šola je v Celju pričela z delovanjem tamkajšnje *Glasbene matice* »šele« 1908. leta.⁸

¹ Drofenik, 331.

² Vzdržema je delovala 40 let (1879-1918), sprva kot društvena, po desetih letih (1888→) pa kot koncesionirana, t. j. uradno priznana šola. Z imenovanjem nadzornika šole iz vplivnejših vrst nemškega meščanstva, s formiranjem posebnega denarnega sklada, predvsem pa z uvedbo redni glasbeni šoli ustreznega predmetnika, so društveniki prvotni, za kadrovske potrebe društvene godbe določeni namen šole, razširili v splošno (javno) glasbeno vzgojno izobraževalno poslanstvo (prav tam, 346).

³ Ta je bil kapelnik in skladatelj (Zupančič, 23).

⁴ Zangger.

⁵ Zupančič, prav tam, 53.

⁶ Drofenik, prav tam, 333.

⁷ Njena trdnejša organizacija se kaže v statutu, učnem načrtu, stalnem umetniškem in pedagoškem vodstvu (prav tam, 346).

⁸ Zaradi »[...] Iz dneva v dan bolj napetih nacionalnih razmer (je prav pestro kulturno dogajanje) so spodbujale ljudi k aktivnemu, družabnemu in društvenemu udejstvovanju v mestu, ki je bilo strogo ločeno na nemški in slovenski del. Prvo slovensko društvo v Celju je bila Čitalnica, ki so jo Celjani ustanovili leta 1862. Pod njenim okriljem je deloval tudi čitalniški pevski zbor. Tri desetletja kasneje, leta 1895,

Celje, pogled s Starega Gradu na prelomu v 20. stoletje. (Pokrajinski muzej Celje)

Življenjska pot nemškega kapelnika v Evropi v 19. stol.

Nemški skladatelj in dirigent Heinrich Weidt (1824–1901) je kot gledališki igralec, pevec, kapelnik, zborovodja, skladatelj in pedagog v svojem 77-letnem življenju in delu zamenjal kar 24 delovnih mest in s tem krajev svojega bivanja in delovanja: rojen je bil v nemškem Coburgu, umrl v avstrijskem Gradcu; vmes pa še: Mannheim, Wertheimn, Ham-

burg, Stuttgart, Frankfurt, Saarbrücken, Berlin, Heidelberg, Düsseldorf, Kassel, Olmütz (vse v Nemčiji), Amsterdam in Rotterdam (Nizozemska), Zürich, Basel in Bern (Švica), Budimpešta (Madžarska), Olmütz in Troppau (Češka), Temišvar (Romunija), Celje (Slovenija), Kubin (Slovaška), Weisskirchen in Gradec (Avstrija) ter Vršac (Srbija). Večina teh mest seveda izhaja iz nekdanje Avstroogrske monarhije. Umetnikovo življenje in delo je bilo precej razburkano, bogato in tudi plodovito, ugotavlja Franz Metz, ki nam je Weidta pred leti na novo odkril. Biografsko (znanstveno) monografijo je napisal v Romuniji rojeni nemški organist, muzikolog in dirigent Franz Metz (Darova, 1955), tudi stari znanec slovenskih znanstvenih muzikoloških simpozijev.

Heinrich Weidt je bil polni dve leti dirigent in učitelj v Celju. V Glasbeni šoli pri (nemškem) Glasbenem društvu (*Cillier Musikverein*) je bil sprejet sklep (konec januarja 1887), da se nastavi umetniški vodjo, ki bo vodil glasbeno šolo in pomagal kapelniku pri pripravi koncertov. Tako jim je potem v dobrega pol leta (do 5. oktobra 1887) uspelo pridobiti v društvu učitelja »za pouk petja, godal, trobil in teorije.«

je bilo ustanovljeno Celjsko pevsko društvo, ki je skupaj s Čitalnico dobilo svoje prostore v leta 1897 zgrajenem Narodnem domu. Slednji je kmalu postal središče slovenskega kulturnega in družabnega življenja v mestu. Ravno zaradi napetih mednarodnih razmer se je med slovenskimi izobraženci porodila ideja o ustanovitvi slovenske glasbene šole. V Celju je na prelomu stoletja že delovala nemška glasbena šola, ki pa slovenski glasbeni srenji ni ustrezala. 21. nov. 1908 je Glasbena matica v Ljubljani celjskemu mestnemu uradu poslala vlogo za ustanovitev svoje podružnice v Celju. Ustanovitev slovenske glasbene šole v Celju so finančno podprli Okrajni odbor, Godbeni odsek, Celjska Zadružna zveza in južnoštajerska hranilnica. Ideja se je udejanjila 21. dec. istega leta (1908), ko je v Celju začela delovati podružnica ljubljanske Glasbene matice. Slovenska glasbena šola je svoje prostore dobila v Narodnem domu in že leto dni po ustanovitvi priredila prvi koncert šolskega orkestra [...].« (v: Hren Medved, 11).

Z Weidtom so podpisali pogodbo, s katero je bil nastavljen za umetniškega vodjo in direktorja glasbene šole. Na njej naj bi poučeval štiri ure na dan. Pouk klavirja in violine se je v Celju pričel prav z Weidtovim prihodom. Zaradi problemov, ki so v kapeli (= manjši orkester, ki je štel 18 do 20 glasbenikov) nastopili poleti 1888, je bil avgusta istega leta sklenjen z Weidtom še nov dogovor, po katerem je kar on sam prevzel vodstvo kapele. Te dolžnosti pa ni prav vestno izpolnjeval. Poleg tega si je brez vednosti društva umislil privatni pouk petja, kar je društvo ugotovilo šele 1889. leta, ko se je odločilo odpreti pevski oddelek. Zaradi tega so se Celjani odločili, da bodo Weidta obdržali le kot učitelja klavirja s 30 fl⁹ mesečno. Po tem društvenem sklepu se je Weidt odločil zapustiti društvo. Star 65 let je novo glasbeno epizodo začel v slovaškem Kubinu... Poleg njega so v tem letu odpustili tudi učitelja violine Lenharda in tako je že v tem letu oziroma v šolskem letu 1889/90 Weidta na mestu umetniškega vodje šole in kapelnika zamenjal Adolf Diessl.

Nemška glasbena šola je v Celju v samo dveh letih Weidtovega delovanja veliko pridobila in se posodobila. V okviru njene trdnjše organizacije so pridobili nov statut, učni načrt, stalno pedagoško in umetniško vodstvo itd. Vsemu temu se je obetala koncesija, pravica do javnosti, ki so jo šoli njeni upravljalci izposlovali v letu 1888, torej v Weidtovem času dela in življenja v Celju. Tudi v Celju, tako kot povsod drugod, je učil, dirigiral in komponiral. Med temi npr. najdemo v ljubljanskem *Dramatičnem društvu* (1867-1941) tudi Weidta oz. v njihovem arhivu, ki se je ponašal (po letu 1872) v okviru uprizorjenih iger s petjem s 36 partiturami, med njimi npr. tudi Weidtova *Die Verlobung im Weinkeller/Zaroka v vinski kleti* (1871).

Izza monografije Metza o Weidtu, ki se na kar nekaj straneh (60-68) dotakne celjske epizode, je nadalje razbrati še nekaj del iz njegovega opusa, ki so tako ali drugače povezana s Celjem. Tam je nastala najmanj kar je (očitno dokazano!) *Die Bergkraxler von Cilli/Plezalec iz Celja, koračnica* za klavir. Še bolj pomembno pa je, da prav od tam, torej iz Celja, datirajo (1888) prve izvedbe Beethovnov *Simfonije* št. 1

v C-duru, op. 21, *Die Deutschen Tänze/Nemški plesi* Franza Schuberta in orkestracija Johanna Herbecka Mendelssohnove-Bartholdyjeve *Uverture Ruy-Blas*.

V zaključku Metzove monografije so še posebej poudarjene nekatere večje vrednote in posebnosti dirigenta in skladatelja, dodan pa je še popis skladateljevih del. Ta šteje 78 samospevov in duetov (ker med njimi najdemo tako tiskane izdaje kot rokopise posamičnih del in zbirk, je teh del zagotovo več), 9 mešanih zborov-vokalnih kvartetov, 17 moških zborov, 8 klavirskih del, 3 orkestrska dela in 10 del za glasbeno gledališče (opere, operete in igre s petjem/*Singspiel*), skupaj torej veliko več kot 125 del. Iz Metzove monografije v zaključku prazaprav razberemo še to, da je ena redkejših raziskav, ki z območja Slovenije omenja Weidta, bila objavljena leta 1989 v Celjskem zborniku, v članku diplomanta ljubljanske *Akademije za glasbo* Romana Drogenika z naslovom *Glasbena šola glasbenega društva (1879-1918)*.¹⁰

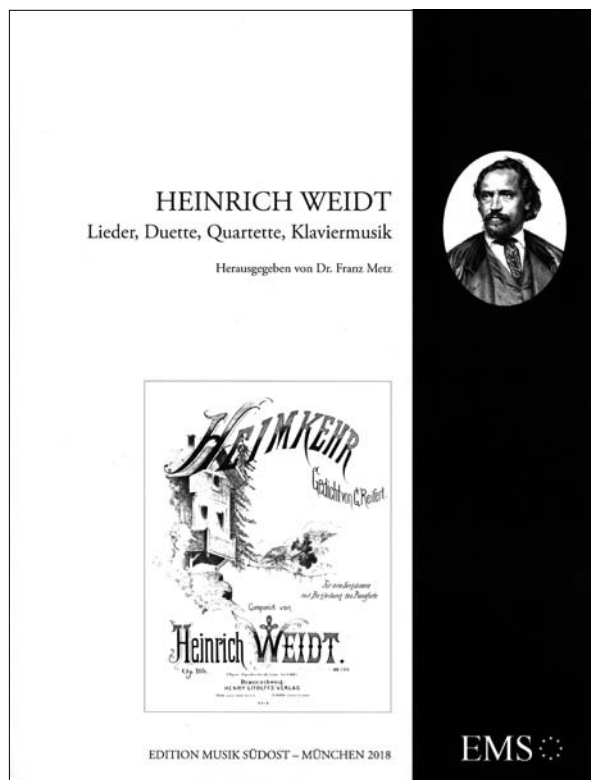
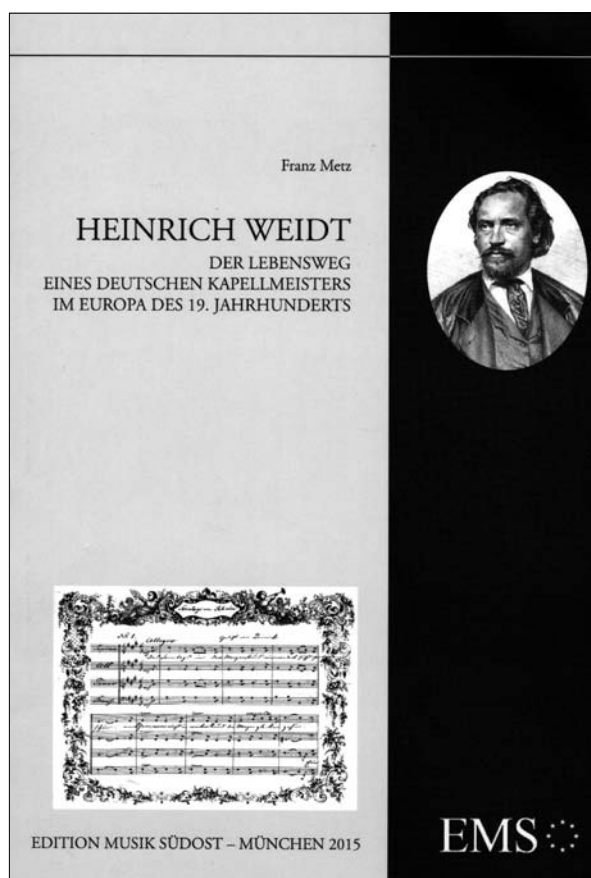
Morda še beseda ali dve o odločitvi avtorja dr. Franza Metza, da se posveti Heinrichu Weidtu. Že leta 2002 se je na mednarodnem muzikološkem simpoziju v okviru 17. *Slovenskih glasbenih dnevov* v Ljubljani posvetil tematiki *Glasbeno gledališče – včeraj, danes, jutri* H. Weidtu (Heinrich Weidt – operni skladatelj in dirigent v Temišvaru in Celju): »Dirigent in komponist Heinrich Weidt predstavlja pomemben primer migracije glasbenikov v 19. stoletju. Čeprav je potrebno določene podrobnosti glede njegove biografije še pojasniti pa najdeni dokumenti v Sloveniji, Romuniji, na Hrvaškem, v Nemčiji, Avstriji, Švici in na Češkem, pričajo o bogatem delovanju tega opernega dirigenta in skladatelja. Hkrati pa smo (ponovno) odkrili veliko število podobnosti v glasbeni zgodovini jugovzhodnih dežel, kar nas vzpodbuja in zavezuje k še intenzivnejšemu sodelovanju.

Weidtova notna izdaja samospevov, duetov, kvartetov in klavirske glasbe

Franz Metz je svoja prizadevanja po sodobnem odkrivanju Weidta nadaljeval in leta 2018 izdal kot urednik novo monografijo, v kateri spoznamo izbor

⁹ Florin, po italijanskem mestu Florentia = Firenze iz leta 1252; slov. forint za naziv starega avstrijskega zlatega novca-goldinarja, v veljavi 1857-1893.

¹⁰ V slednjem: 25, 1989, št. 1, str. 331-47 je npr. objavljen članek diplomanta ljubljanske AG, 1988 z mentorjem P. Kuretom Romana Drogenika z naslovom *Glasbena šola glasbenega društva /1879-1918/, kar pa je skoraj edino, kar je v zvezi s H. Weidtom nastalo pri nas, na Slovenskem.*

Naslovnici dveh monografij Franza Metza, ki nam je Heinricha Weidta v mnogih ozirih na novo odkril.

Weidtove (transkribirane in notografirane) vokalno inštrumentalne literature: samospeve, duete, kvartete in klavirsko glasbo.

V zbirki je objavljenih 33 *samospevov* (za en moški/ženski glas s klavirsko spremljavo), 7 *duetov* (za dva /pevska/ glasova in klavir: po dva ženska ali/in moška glasova in ...), 7 vokalnih kvartetov ali kar *zborov* (za štiri glasove: sopran, alt, tenor in bas a cappella, torej brez spremljave in en moški zbor a cappella) ter 6 solističnih klavirskih skladb, skupaj torej 53 del. Med njimi najdemo tudi take, ki segajo do 8 tiskanih strani (*samospevi* na kitična besedila) pa tudi taka enostranska miniatūra, kot je to npr. *moški zbor a cappella* (na samo eni strani natisa). Vsa vokalna in vokalno inštrumentalna dela pa tudi naslovi klavirskih del so napisani na izključno nemška besedila: libreti in poezija. Celoten izbor izdanih not za omenjene zasedbe je razporejen kronološko, kar pomeni, da si v vsakem od navedenih poglavij sledijo opusi od začetka in naprej: *samospevi*: 3-150, *dueti*: 7-88, *kvarteti-zbori*: op. 72 in klavirska glasba: 23-144. To je pravzaprav neke vrste antologija Weidtovega opusa, prebranega tudi zato, da se njegova dela začne polagati v roke, usta in prste ter noge dandanašnjim poustvarjalcem, izvajalcem. Zdaj je to mogoče, saj je zbirka izdana v skladu z vsemi standardi in normativi sodobne notografije. Zbirko uvede urednikov uvodnik, ki na kratko predstavi tako avtorja H. Weidta (s sliko) in ga v biografiji predstavi kot kapelnika in skladatelja. Poleg že znanih in nenehnih Weidtovih selitev po Evropi, so tu izpostavljena hranišča oz. arhivi, kjer se dandanes nahaja največ Weidtove zapuščine: poleg romunskega Temišvara, kjer je očitno ostalo največ za njim, se najde dandanes to še v Detmoldu, Münchnu, na Dunaju, Budimpešti, Zadru, Celju in Ljubljani.

Da, tudi pri nas, saj je npr. med šestimi Weidtovimi objavljenimi klavirskimi deli tudi klavirska koračnica *Die Bergkraxler von Cilli/Plezalec iz Celja*, op. 144 iz leta 1888, posvečena gospodu C. Adolfu Lutzu. Na vsega le dveh straneh (233-234) je to zagotovo bolj klavirska miniatūra kakor kakšno večje in obsežnejše tovrstno delo. Melodija je bolj univerzalna kot pa, da bi imela kakšne ljudske, nacionalne ali morda celo krajevno obarvane značilnosti. Saj vemo, da je bil Weidt Nemec, v Celju je deloval v nemškem krogu, tako, da bi bila katerakoli špekulacija v to smer nesmiselna. Pa tudi klavirska glasba v ritmu

koračnice (2/4-taktovski način) je v tem primeru kar najbolj univerzalna. Harmonije so prozorne, tonalno pa je skladba v vsega 86 taktih v osnovnem D-duru. Kljub temu, da gre za eno od učinkovitih skladateljevih del, je v njem vsebinsko in onomato-poetsko prisotna muzika, ki kot neke vrste programska glasba veje že iz samega naslova skladbe. Sicer pa tudi ta glasba (kot celoten objavljeni Weidtov opus) dodobra kaže stanje tiste in takratne (uporabne, salonske) glasbe. Ta s konca 19. stoletja res nima kakšne večje umetniške vrednosti, kot pa to, da obstaja poleg visoko leteče evropske in svetovne glasbe, kot neke vrste sopotnica velikim imenom in njihovim delom. Kajti tudi v Weidtovem primeru ne moremo prezreti njegove skladateljske drugorazrednosti, tiste v kateri so (tudi v Celju) briljirali verzirani amaterji, ljubitelji, ne previsoko šolani, kaj šele profesionalci tistega (evropskega) časa in prostora.

Kljub temu pa lahko zaključimo, da je omenjena zbirka še kako hvalevredna, saj je obenem tudi dokaz, da je bilo tudi Celje v tistem glasbenem času vendarle vpeto v evropski glasbeni krog. Obenem pa daje ta zbirka možnosti in programske razširjenosti delovanja današnjim (celjskim) pevkam in pevcem

in pianistom, da omenjene notne zapise ožive in izvedejo (morda še katerega od zdaj izvirnih nemških naslovov in besedil prevedejo) ter izvedejo.¹¹

Namesto zaključka

Kako je bil H. Weidt v borih treh letih delovanja in življenja v Celju (ne-)uspešen, potrjuje tudi tovrstna glasbeniška (ustvarjalna-skladateljska in poustvarjalna-dirigentska in pedagoška) praksa s konca 19. stoletja tako po Evropi kot pri nas, na Slovenskem.

Po Evropi so sočasno z njim delovali (poustvarjali in ustvarjali):¹² Avstrijci: Franz von Suppé (1819-1895), Anton Bruckner (1824-1896), Johann Strauss, ml. (1825-1899) in Hugo Wolf (1860-1903), Belgijec Henri Vieuxtemps (1820-1881), Čeha Bedřich Smetana (1824-1884) in Antonin Dvořák (1841-1904), Danec Niels Gade (1817-1890), Francozi: Hector Berlioz (1803-1869), Jacques Offenbach (1819-1880), Edouard Lalo (1823-1892), Camille Saint-Saëns (1835-1921), Georges Bizet (1838-1875), Jules Massenet (1842-1912), Charles-Marie Widor (1844-1937), Gabriel Faure (1845-1924), Henri Duparc (1848-1933) in Claude Debussy (1862-1918), Hrvat Vatroslav Lisinski (1819-1854) in Ivan pl. Zajc (1832-1914), Italijana Giuseppe Verdi (1813-1901) in Amilcare Ponchielli (1834-1886), Madžar Franz Liszt (1811-1886), Nemci: Robert Schumann (1810-1856), Richard Wagner (1813-1883), Clara (Wieck) Schumann (1819-1896), Peter Cornelius (1824-1874), Johannes Brahms (1833-1897) in Max Bruch (1838-1920), Norvežana Johann S. Svendsen (1840-1911) in Edvard Grieg (1843-1907), Poljaki: Fryderyk Chopin (1810-1849), Stanisław Moniuszko (1819-1872) in Henri Wieniawski (1835-1880), Rusi: Anton G. Rubinstein (1829-1894), Aleksander P. Borodin (1833-1887), Milij B. Balakirev (1837-1910), Modest P. Musorgski (1839-1881), Peter I. Čajkovski (1840-1893), Nikolaj A. Rimski-Korsakov (1844-1908) in Anton S. Arenski (1861-1906), Srb Kornelije Stanković (1831-1865), Španec Isaac Albeniz (1860-1909) idr.

Pa tudi slovenska glasbena klientela tistega časa in prostora ni bila od muh: Jurij Mihevc (1805-1882),

Fragmenti o delovanju Heinricha Weidta v Celju, 1887-1890.

¹¹ Križnar, 2018, 100-01.

¹² Imena smo navedli po njihovi nacionalno-državni pripadnosti (po abecedi), znotraj le-teh pa smo ubrali kronologijo njihovih rojstev (op. avt. = FK).

Miroslav Vilhar (1818-1871), Anton Nedvčd (1829-1896), Benjamin Ipavec (1829-1908), Gustav Ipavec (1831-1908), Kamilo Mašek (1831-1859), Davorin Jenko (1835-1914), Anton Foerster (1837-1926), Danilo Fajgelj (1840-1908), Fran Gerbič (1840-1917), pater Hugolin Sattner (1851-1934), Franjo Serafin Vilhar-Kalski (1852-1928), Viktor Parma (1856-1924), Risto Savin (Friderik Širca; 1859-1948), Josip Ipavec (1873-1921), Emil Adamič (1877-1936) idr.

Vse to in še kaj drugega (npr. zagon in pa trajanje nemškega glasbenega šolstva) je vsekakor dajalo veter v krila tudi Heinrichu Weidtu v Celju. Četudi je manj dobil od svojih predhodnikov, je mnogo več vsega tega zapustil tako naslednikom kot Celjanom. Mimo tega lahko ugotovimo, da je v Celju deloval veliko premalo časa, da bi si lahko ustvaril kakšen večjih ustvarjeni kot tudi poustvarjeni opus. Vendar je tudi tega nekaj bilo, tudi marsikaj takega, kar je bilo za tisti čas in za Celje edinstveno. Ne moremo tudi mimo dejstva, da je bil kot osebnost silno nemirna duša, saj nikjer drugje in ne le v Celju, ni ostal kaj dlje kot nekaj let. Ta njegov bivalni in eksistenčni nemir, ki ga je silil iz kraja v kraj, iz mesta v mesto, mu je vseskozi povzročal še dodatne napore, ki jih zagotovo moramo in moremo odšteti tako pri kvaliteti kot kvantiteti njegovega opusa. Ta ni bil ne velik in ne majhen, bil pa je vsekakor Weidtov: tipičen za tisti in takratni evropski glasbeni prostor in to ne glede na konkurenco, ki jo ob pojavu Weidta v Celju navajamo kot sočasno in časovno ter seveda še posebej nacionalno (geografsko) pojavnost. Tukaj je bila vzporedno omenjena tudi slovenska, ki tudi in ne glede na majhnost naroda, njegove tu pa tam izkazane zaostanke s sočasno Evropo, ni mnogo zaostajala. Bila je tukaj in na tem (slovenskem) prostoru, bila je še dodatno slovensko literarno obogatena, dočim vemo, da je bil Weidtov opus izključno nemški. Kako je le-ta vplival na slovenskega, ni znano. Vzori in (zdrava) konkurenca je zagotovo obstajala, saj vemo, da se je kmalu po celjski nemški kapeli predstavila tudi (prva slovenska) glasbena šola s koncertom (šolskega) orkestra leta 1909.

Viri in literatura

Drofenik, Roman: *Delo celjskega glasbenega društva in Narodne čitalnice v Celju 1861-1914*, diplomska naloga, Ljubljana: Akademija

za glasbo-Oddelek za glasbeno pedagogiko (mentor prof. dr. Primož Kuret), maj 1988.

Drofenik, Roman: Glasbena šola glasbenega društva (1879-1918), v: *Celjski zbornik*, 25/1989, št. 1 str. 331-347; Celje: Kulturna skupnost, 1989.

Hren Medved, Alenka: Prvo stoletje: zgodovina slovenskega glasbenega šolstva v Celju od 1908-2008, str. 11; v: *110 za lepši svet: 110 let javnega glasbenega šolstva v Celju*, Celje: Glasbena šola Celje, 2018.

Kač, Tatjana in Vladimir Šlibar: *Stare celjske gostilne*, Celje: Osrednja knjižnica Celje, 2002.

Križnar, Franc: Franz Metz, Heinrich Weidt, življenjska pot nemškega kapelnika v Evropi v 19. stoletju, v: *Glasba v šoli in vrtcu*, 19/2016, št. 3-4, str. 84-85, Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2016.

Križnar, Franc: Weidtova notna izdaja samospevov, duetov, kvartetov in klavirske glasbe, v: *Glasba v šoli in vrtcu*, 22/2019, št. 1, str. 36-37, Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2019.

Križnar, Franc: Weidtova notna izdaja samospevov, duetov, kvartetov in klavirske glasbe, v: *Zgodovina za vse*, 25/2018, št. 2, str. 100-101, Celje: Zgodovinsko društvo Celje, 2018.

Križnar, Franc: Weidt v Celju, v: *Zgodovina za vse*, 23/2016, št. 1, str. 75-76, Celje: Zgodovinsko društvo Celje, 2016.

Metz, Franz: *HEINRICH WEIDT, der Lebensweg eines Deutschen Kappellmeisters im Europa des 19. Jahrhunderts*, München: Edition Musik Südost, 2015.

Metz, Franz: *HEINRICH WEIDT, Lieder, Duette, Quartette, Klaviermusik*, München: Edition Musik Südost, 2018. – -, *Novi tednik*: 1. 43/1989, št. 12, 23. 3. 1989, str. 13.

Zanger, Fritz: *Künstlergäste*, Celje, 1933.

Zupančič, Maruša: *Razvoj violinske pedagogike in šolstva na Slovenskem od začetka 19. stoletja do začetka druge svetovne vojne*. Zbirka: Glasbena preteklost na Slovenskem, Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Oddelek za muzikologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 2013.